

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pajor Levente Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Pajor Levente Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, a dr. Fillinger György Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Fillinger György László ügyvéd) által képviselt alperes neve (....) alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. április 7. napján kelt, 3.P..../2016/9. számú ítélete ellen a felperes 10. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 38.100 forint perköltséget.

Az ítélet tényállása szerint a B... 1. szám alatti, .../2. hrsz.-on nyilvántartott s... (a továbbiakban: u...) 1978 és 1981 között építették a Nitrokémia Ipartelepek beruházásában. A felperes az I... É... V... (a továbbiakban: I...) átalakulással létrejött jogutódja. Az alperes 2010 óta tulajdonosa az uszodának, 2014-2015. években az építményt renováltatta, homlokzati üvegfalát kicserélte és a medencetér feletti tető szigetelését elvégezte. Az épület és környezetének átalakítását célzó beruházást a Budapesten megrendezendő Úszó-, Vízilabda-, Műugró-, Műúszó- és Nyílt-vízi Világbajnokság megvalósításához szükséges létesítmény fejlesztésről szóló 2015. évi XXXIII. törvény 1. §-a kiemelkedően fontos közérdeknek minősítette. A felperes az I...-től származtatott szerzői jogára hivatkozva levélben kereste meg az alperest 2015 szeptemberében, majd többszöri levélváltást követően kifejtette, hogy az uszoda homlokzatán eszközölt változtatások szerzői jogát sértik, továbbá közölte, hogy az eredeti épület terveinek felhasználását 34.000.000 forint + áfa ellenében kész engedélyezni. Az alperes vitatta a felperes szerzői jogát és visszautasította az ajánlatot.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I...É... V...nak a szerzői vagyoni jogokra is kiterjedő teljes körű jogutódja, továbbá annak megállapítását is, hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a b... s... komplett terveit - úgy mint építészeti, statikai, gépészeti, elektromossággal, úttal, közművel és uszodatechnikával kapcsolatos tervek - módosította, illetve azokat megváltoztatta. Arra hivatkozott, hogy az 1991-ben lefolytatott privatizációs eljárás folytán az I... általános jogutódjává vált és ennél fogva őt illetik a jogelőd szerzői jogai, különösen az uszodával és annak terveivel kapcsolatos vagyoni jogok. Előadta, hogy az uszoda terveit P... D... vezető tervező készítette, aki a tervezés időszakában az I...-vel állt munkaviszonyban, a szerzői jogok ezért törvényi jogutódlás folytán az I...-re szálltak át. Sérelmezte, hogy az alperes az uszoda terveinek és az épület üvegportáljának megváltoztatását anélkül kezdeményezte, hogy ehhez a

felperestől engedélyt kért volna, állítása szerint az alperes ezzel megsértette a felperesnek a mű átdolgozásához való kizárólagos jogát.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy a felperes az I... jogutódja, azonban nem látta bizonyítottnak, hogy a kérdéses építménnyel, illetve annak terveivel kapcsolatos szerzői jogok a felperest illetik. Álláspontja szerint a megállapítási kereset nem engedhető meg, mivel a felperes legfeljebb az uszoda meghatározott építészeti terveivel kapcsolatos szerzői vagyoni jogok tekintetében igényelhetné jogutódi minőségének megállapítását. A felperes által panaszolt homlokzatcsere és tetőszerkezet megváltoztatásának tényét az alperes nem vitatta, azonban állította, hogy ezeket a munkákat az épület állagmegóvása érdekében volt szükséges elvégezni, azok az épület rendeltetését nem változtatták meg, építési engedély beszerzésére nem volt szükség, és nem került sor új, egyéni, eredeti elemet hozzáadó beavatkozásra.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak. Határozatát a Pp. 123. §-ának (1) bekezdésére, a szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény (rSzt.) 1. §-ának (1) bekezdésére, 4. §-ának (1) bekezdésére, 14. §-ának (1) bekezdésére, valamint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 29. §-ának (1) bekezdésére és 94. § (1) bekezdésére alapította.

Osztotta az alperes álláspontját abban, hogy a megállapítási keresetnek a perbeli esetben nincs helye. Utalt arra, hogy a vitássá tett jogviszony a szerzői vagyoni jog megsértéséből eredő abszolút jogviszony, amelynek fennálltához elsődlegesen azt kellett tisztázni, hogy a peresített művel - az uszoda terveivel - kapcsolatos vagyoni jellegű szerzői jogok megilletik-e a felperest. Szükségtelen tehát annak bírósági megállapítása az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, hogy a felperes a szerzői vagyoni jogokra is kiterjedő teljes körű jogutódja az I...-nek, így nem teljesül a Pp. 123. §-ának azon feltétele, hogy a megállapításnak a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükségesnek kell lennie. Nem áll fenn a másik feltétel sem, mely szerint a felperes az alperessel szemben teljesítést nem követelhet. Az Szt. 94. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a felperes jogainak megsértése esetén a jogsértővel szemben ilyen megállapítási igénnyel élhet, ez pedig kizárja a jogviszony fennállásának megállapítására irányuló kereseti kérelmet. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a jogutódi minőség megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasította.

Nem találta megalapozottnak a jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelmet sem. Utalt arra, hogy a felperes három tervlap fénymásolatát csatolta az iratokhoz, 1/F/7/3/b. szám alatt az uszoda déli, és 1/F/7/3/c. szám alatt az uszoda keleti homlokzatának tervét, amelyeken lévő pecsételen szereplő aláírások olvashatatlanok, feloldásukra pedig a felperes nem tett kísérletet. Az 1/F/7/3/a. jelű iraton található pecsétet a felperes maga is olyan rossz minőségűnek ítélte, hogy annak egyetlen adata sem volt azonosítható. Annak tényét azonban az alperes sem vitatta, hogy a keleti és déli homlokzati tervlap pecsétjén a perbeli uszoda neve és az I... É... V... név olvasható, ebből az a következtetés vonható le az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, hogy ezek a konkrét tervek az I... tevékenységében készültek és ezért őt a tervekkel kapcsolatos vagyoni jogok jogosultjának lehet tekinteni. Az alperes nem tette vitássá azt a cégbíróági adatokkal egyébként igazolt tény, hogy a felperes az I... átalakulással létrejött jogutódja, ebből következően pedig a felperest az uszoda keleti és déli homlokzati terveivel kapcsolatos szerzői vagyoni jogok jogosultjának lehet tekinteni.

További tervek tekintetében azonban a felperes nem igazolta a szerzői jogát közvetlen bizonyítékokkal, ugyanakkor azt, hogy az uszoda más építészeti terveit is az I... tevékenységében alkották meg közvetetten bizonyítja az uszoda épületében kifüggesztett tábla és nem merült fel adat arra, hogy az építési tervek megalkotásában az I...-tól független személy részt vett. A felperes által

felajánlott bizonyítékok alapján azonban csak az építészeti tervek tekintetében lehet a felperes szerzői jogára következtetni, a kérelemben megjelölt más jellegű tervek vonatkozásában a felperest illető szerzői jog közvetetten sem bizonyított. Emellett a felperes nem bizonyította azt sem, hogy az alperes a peresített művet olyan módon változtatta meg, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jött létre. A felperes érvelésében továbbá összekeveredett a b... u..., mint építészeti alkotás és annak terve, holott ezek külön-külön is szerzői jogi védelem alatt állhatnak az rSztj. 1. §-a alapján.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a tervek jogellenes megváltoztatásának megállapítására irányuló kereseti kérelem nincs összhangban azzal az előadással, hogy a változtatás az uszoda homlokzatában, tetőzetében, tehát az építészeti alkotáson megtörtént. A felperes maga cáfolta a kereseti kérelem teljesítéséhez bizonyítandó azon tényt, hogy az alperes az uszodának az I... által megalkotott terveihez hozzáfért és azokat engedélye nélkül megváltoztatta. Azt ugyanis, hogy az alperes a renoválása érdekében méreteket vett a meglévő építményről és az így nyert adatokat felhasználva újabb tervek készített, nem lehet a felperesi tervek megváltoztatásaként értékelni, azt pedig, hogy az alperes az építészeti alkotást változtatta meg a felperes szerzői jogát sértő módon a felperes nem bizonyította. E mulasztását azon jogi tévedése okozta, amellyel az építészeti alkotás bármely megváltoztatását a szerzői jog jogosultja engedélyétől függőnek tekintette. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta azonban, hogy az érvényesíteni kívánt jog, azaz az Sztj. 29. § (1) bekezdése csak a mű olyan megváltoztatására biztosít kizárólagos jogot a szerzőnek vagy jogutódjának, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre. Emellett a bírói gyakorlat szerint a felperes szerzői jogával szemben mérlegelendő az alperesnek, mint tulajdonosnak az ingatlan rendeltetésszerű és zavartalan használatához fűződő joga is.

Az alperes állította, hogy állagmegóvás érdekében, kényszerűen eszközölt beavatkozásokról volt szó, amelyek az építészeti alkotás egyéni és eredeti jellegét nem érintették. Ezzel szemben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy a változtatások származékos művet eredményeztek, ez csak az eredeti és az alperes által megváltoztatott építészeti alkotások vitatott jellemzőinek összevetésével ellenőrizhető. A felperes az erre történő figyelmeztetés ellenére sem tett erre vonatkozó indítványt, az általa csatolt tervrajzok nem tették lehetővé ilyen összehasonlítást, mivel kizárólag az épület bizonyos részleteit feltáró tervek álltak beazonosítható módon rendelkezésre, azonban ezekről sem tudható, hogy az eredeti építmény ezeknek megfelelően valósult-e meg. Emellett a felperes nem kínált fel az alperes által megváltoztatott épületről olyan bizonyítékot, amellyel ezek a tervek összevethetők lettek volna. Az alperesnek tulajdonított egyetlen tervről bebizonyosodott, hogy nem köthető az alpereshez, neve és címe nem szerepel azon, és az irat keletkezésének körülményei is ismeretlenek maradtak. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a a jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelmet is elutasította.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Hangsúlyozta, hogy keresetében elsődlegesen a szerzői vagyoni jog fennállásának tényét, másodlagosan ezzel összefüggésben a szerzői jog megsértésének tényét kérte megállapítani. Az elsőfokú bíróság a keresetet a Pp. 123. §-ára hivatkozva a második tárgyalást követően elutasította, indokolásában mégis több alkalommal megállapítás jelleggel kimondta, hogy a felperest az általa elsődleges kérelemként is megfogalmazott szerzői vagyoni jogok jogosultjának lehet tekinteni. Amennyiben a kereset a Pp. 123. §-a szerint elutasítandó, úgy az indokolásba foglalt terjengős jogi magyarázat felesleges. A második kereseti kérelem tekintetében azonban az elsőfokú bíróság belement az érdemi tárgyalásba, de nem vizsgálta a szerzői jogsértést, ami ebben a formában iratellenes.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és annak alapján helytálló érdemi döntést hozott. Ítélete jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla mindenben osztotta, a fellebbezés alapján sem az elsőfokú ítélet ítélet hatályon kívül helyezésére, sem megváltoztatására nem látott alapot. Az elsőfokú ítélet helyes indokai közül a másodfokú bíróság az alábbiakat hangsúlyozza.

A felperes keresetében - amit a téves fellebbezési hivatkozással szemben nem vagylagosan terjesztett elő - annak megállapítását kérte (1. számú kereset), hogy az I... É... V...nak a szerzői vagyoni jogokra is kiterjedő teljes körű jogutódja, továbbá annak megállapítását is (2. számú kereset), hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogát azzal, hogy a b... s... komplett terveit - úgy mint építészeti, statikai, gépészeti, elektromossággal, úttal, közművel és uszodatechnikával kapcsolatos tervek - a felperes engedélye nélkül módosította, illetve azokat megváltoztatta.

Helyesen utalt arra az elsőfokú ítélet az 1. kereseti kérelem kapcsán, hogy a Pp. 123. §-a szerinti megállapítási kereset indításának két sajátos feltétele van: a jogvédelem szükségessége, mint pozitív feltétel és a teljesítés követelésének kizártsága, mint negatív jellegű feltétel. E két feltétel együttes természetű, vagyis mindkét feltételnek fenn kell állnia a megállapítási kereset indításakor.

A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a jelen esetben az 1. számú megállapítási kereset tekintetében a két törvényi feltétel nem áll fenn a következők szerint.

A felperes szerzői jogainak megsértésére hivatkozva terjesztette elő a 2. számú kereseti kérelmét és a jogsértőnek állatott alperessel szemben az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja szerint polgári jogi igényt támasztott, azaz a szerzői joga megsértésének megállapítását kérte. Ez a kérelem nem azonos a Pp. 123. §-ában szabályozott megállapítási keresettel. Ezt az igényt az anyagi jogi jogszabály külön létesíti, ezért nem kell értékelni a fenti feltételeket. Ennek vizsgálata során azonban állást kell foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes az I... É... V...nak a szerzői vagyoni jogokra is kiterjedő teljes körű jogutódja-e, mivel a szerzői jog megsértése miatt csak a szerző, a jogutódja, a szerzői vagyoni jogot megszerző személy, a jogszabályban meghatározott felhasználók, illetve bizonyos körben a közös jogkezelők léphetnek fel. Ez azt is jelenti egyben, hogy az 1. számú megállapítási kereset esetében nem teljesülnek a törvényi feltételek, mivel a megállapítás nem szükséges a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett, hiszen az vizsgálatra kerül a jogsértés megállapítása iránti kérelem előfeltételeként, ami valójában marasztalási igény, azaz teljesítés követelhető. Ezért alaptalanul kifogásolta a felperes a fellebbezésében, hogy az indokolási részben kifejtettek ellenére a bíróság érdemi - rendelkező részbe foglalt - megállapítást nem tett az 1. kereseti kérelemről, hanem eljárásjogi okok miatt elutasította ezt a keresetrészt.

Az elsőfokú bíróság - helyesen - érdemben vizsgálta a 2. számú, szerzői jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelmet. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak ezzel kapcsolatban kifejtett érveivel is, miszerint a felperes nem fejtette ki, nem dokumentálta és nem bizonyította, hogy az alperes által eszközölt változtatások miért és mennyiben tekinthetők az Szjt. 29. § (1) bekezdésébe ütköző átdolgozásnak.

Az Ítéltábla sem látta bizonyítottnak, hogy a felperest az uszoda valamennyi tervével kapcsolatos

szerzői vagyoni jogok jogosultjának lehet tekinteni, és egyetértve az elsőfokú bírósággal szintén csak az építészeti tervek tekintetében tudott a felperes szerzői jogára következtetni, mivel a kérelemben megjelölt más jellegű tervek tekintetében a felperest illető szerzői jog közvetetten sem volt bizonyított.

Emellett a felperes nem bizonyította azt sem, hogy az alperes a művet olyan módon változtatta meg, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jött létre, ami pedig az Szjt. 29. § (1) bekezdése alkalmazásához szükséges. A felperes figyelmeztetés ellenére nem bizonyította, hogy a változtatások származékos művet eredményeztek.

Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a műnek nem bármely megváltoztatása eredményez jogsértést, emellett további mérlegelendő szempont építészeti műveknél az alperesnek, mint tulajdonosnak az ingatlan rendeltetésszerű és zavartalan használatához fűződő joga is.

Mindezekon túl a tervek jogellenes megváltoztatásának megállapítására irányuló 2. számú kereseti kérelem nem volt összhangban azzal az előadással sem, hogy a változtatás az uszoda homlokzatában, tetőzetében, tehát az építészeti alkotáson történt.

A kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése helyes volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2017. november 14.

. Lesenyei Terézias.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: